„Bůh“ a filosofie

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

2015

jedná se o část původního dokumentu:

2015

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 14. 7. 2015

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 14. 7. 2015

„Bůh“ a filosofie

V jistém smyslu, který ještě objasníme, se filosofie musí zabývat otázkou „Boha“ nebo „boha“, ale nemusí si nechat samo slovo „bůh“ předepsat jako povinnost (a natož si nechat předepsat různé tradiční atributy, které jsou s tím spojovány). Jde totiž o to, že samo slovo „bůh“ (a odvozeniny) je ve svých významech takřka fatálně zatíženo už pradávno hlavně myticky a později nábožensky (a ovšem mytologicky). Filosofie je naproti tomu historicky spjata se zdůrazňováním *logu* proti *mythu*. Tato filosofická opozice však vlastně nemířila proti bohům ani proti božství, nýbrž především proti vypravování nejrůznějších báchorek o bozích, tedy vlastně proti narativitě, a to za mimořádně významné (ale také omezené) pomoci práce s pojmovostí a pojmy. Prakticky to znamenalo, že nebyli odmítáni bohové a zejména jeden „bůh“, nýbrž na prvním místě šlo o přesné vymezení příslušných pojmů. A v tom smyslu také třeba Aristotelés připouštěl filosofickou vědu o bohu (a božství atd.), tedy theologii, ale považoval za nezbytné myslet „boha“ naprosto precizně, tj. „geometrickým“ způsobem (podle něho tedy theologie je teoretická věda, zabývající se tím, co je jedno a co se nemění). Platón zdaleka nešel tak daleko, ale proto také „theologové“ v jeho pojetí jsou čímsi zcela jiným, rozhodně nemají s filosofií nic moc co dělat (jde spíše o jakýsi cenzorský úřad, dohlížející na správnost mýtů).

(Písek, 150714-2.)